

Sivas Erkek Öğretmen Okulunda 1966-1970 yıllarında öğretmenlik yapan Veli Yalçın ile söyleşi.

Öğretmenim kendinizi, ailenizi tanıtır mısınız?

Adım Veli Yalçın. Ankara ili, Çankaya ilçesine bağlı, Cevizlidere Yaşlılar Yurdu'nda, eşim F. Aysen Yalçınla birlikte yaşıyoruz. Sivas ili, Divriği ilçesi Gölören köyünde nüfus cüzdanıma göre 1932 asıl 1929 yılında doğdum. Ailem, çiftçilik yapıyordu 60 haneli Sivas-Divriği-Çamşığı-Gölören köyünde. Bir miktar tarlamız, öküz, inek ve koyunlarımız vardı. Ayrıca tavuklarımız da vardı. Arazi susuz ve her yıl işlendiği için pek bir verim alamıyorduk. Köylük yerde “6-7” yaşına basan çocuklar, iş tutarlar. Ben de, kuzu güdüyordum. Komşular, altı aylığına kuzu için ve otlatma parası olarak “25” kuruş öderlerdi.

Eğitmen babanızı anlatır mısınız?

Çiftçilik dışında, bir gelire, ihtiyacımız vardı. Babam 1938 de askerliğini çavuş olarak bitirmişti. Erzincan ilinde açılan “Eğitmen Kursuna” katılıp eğitimci oldu. İlk yıl 9,90 kuruş maaş alıyordu. Aslında maaşı “10” liraydı. “10” kuruşu vergiye kesiliyordu. Kırk paraya , “40” ceviz alındığı yıllardı. Komşularımızda bizim gibi yoksuldu. Dedem “1914” Osmanlı –Rus savaşında şehit olmuştu.

İlkokul döneminizi anlatır mısınız?

Eğitmenli üç sınıflı ilkokula yedi yaşında başladım. Eğitmenimiz Kamber Şimşek'ti. Benden 4-5 yaş büyük çocuklarla birlikte okuyorduk. Okul bitince tarımla uğraşmaya başladım. Babam, çalışmamı beğenmiyordu. Uzaklığı, bir buçuk saat süren, Şahin köyü ilkokuluna yazıldım. Bu köy, diğer köyler için, bir merkezdi. Aynı okulda "5-6" köyün çocukları, birlikte dördüncü ve beşinci sınıfı okuyorduk. Öğretmenimiz, Rüştüye mezunu idi. Babam, Yıldızeli'nde, köylü çocukları için bir okul açılacağını öğrenmişti. Beni oraya gönderecekti. Benden 3-4 yaş büyük, Mehmet Yıldız'da, aynı okula gitmek istiyordu. Pamukpınar ve Sivas'a ilk gidişinizi anlatır mısınız?

Köylülerimiz güz mevsimi, köylüler mallarını satmak için Sivas pazarına giderlerdi. Satılık bir ineğimiz, Mehmet'inde bir koyunu vardı. Köylüler kervanına katıldık. Sivas köyümüze "100" küsür kilometre uzakta idi. Yolculuğumuz yaya devam etti. Öğlen üstü başlayan yolculuğumuz sabaha karşı bitti. Şehrin ışıklarını görünce, yıldızlar yere inmiş sandım. Babam onların elektrik ışığı olduğunu söyledi. Hayvanların pazarda satış işi bitince bizi Sivas'ta oturan bir tanıdığa emanet etti. Arif Ağa ismindeki bu kişi, bizi Yıldızeli'ne gidecek trene bindirecekti. O yıllarda, posta treni dört günde bir geçiyordu. İkinci gün trene bindik.

Pamukpınar'daki ilk izlenimleriniz?

1943-44 öğretim yılıydı. Yıldızeli'ne ulaşınca, ilk iş kayıtlarımız yapıldı. Okulun inşaat işleri bitmemişti. Bizde, işe bir ucundan başlamıştık, okulu çevreyi ve okulda bulunanları tanımak istiyorduk. Ağabey bir öğrenci, bizimle ilgilendi. Okul müdürümüz Şinasi Tamerdi. Hanımı da Türkçe dersine geliyordu. Müdür, çok şık giyinirdi. Enstitüye, Bakan Hasan-Ali Yücel ve Genel Müdür Hakkı Tonguç ziyarete gelirlerdi.

Öğretmenlerinizi anlatır mısınız? Enstitüdeki işleyiş ve eğitimi anlatır mısınız?

Öğretmenler arasında, eğitim başı Osman Yalçın ve ziraat öğretmeni Ömer Yurdugül daha sık ilişkimiz olurdu. Sorunlarımızı daha çok Ömer öğretmene açardık. Ömer Yurdugül en sevilen, çalışkan öğretmenimizdi. Bize sebzelerden konserve, domatesten salça yapmayı bile öğretmişti. Okulda, hademe yoktu. Her hafta bir sınıf, temizlik, yemekhane ve benzeri yerler iş tutarlardı. Eğitim ve öğretim dışında en çok tarımla uğraşırdık. Birlikte üretiyor, birlikte tüketiyorduk. Buğday, mercimek, nohut ve şeker pancarı yetiştirdiğimiz ürünlerdi. Ayrıca, yüz kadar ineğimiz vardı. Süt yoğurt ve tereyağı ihtiyacımızı onlarla karşılıyorduk. Pancarın, fabrika üretimiyle oluşan gübresi, hayvanların kışlık yemi oluyordu. Okulun yaz tatili, nöbetleşe oluyordu. Bir kısım öğrenci tatile giderken, bir bölümü okulda iş tutuyordu. Sonra kalanlar tatile çıkıyordu.

Okulumuzda, terzi, marangoz ve demirci gibi usta öğreticiler vardı. İsteyen öğrenci seçtiği alanda uzmanlaşabiliyordu. Okulda kız- erkek, karma eğitim vardı.

Pamukpınar’ sa sağlık kolu var mıydı?

Hayır yoktu. Kimi arkadaşlar, üçüncü sınıftan sonra Ankara Hasanoğlan Köy Enstitüsünde okuyarak, sağlık memuru oldular.

Pamukpınar’daki kültürel sanatsal etkinlikleri anlatır mısınız?

Okulda her hafta sonu, sinema salonunda toplantı yapılır ve öğretmen – öğrenci herkes bu toplantıya katılırdı. Yapılan işlerin, okunan kitapların kritiği yapılırdı. Kimi zamanda aynı alanda film izler ve düzenlenen eğlenceye katılırdık. Diğer Enstitülülerde, 50-60 kişilik gurup, öğretmen bir kişinin rehberliğinde, okulumuzu ziyarete gelirlerdi. Bizde, diğer enstitülere giderdik. Gelenler, bölgesel kültürlerini tanıtırlar. Yani yerel oyunları, türküleri, hazırladık temsil sunarlardı. Böylece, bölgeler arası kültür alışverişi yapılırdı. Sabahları, iç içe halka olur, oyun oynardık. Çoğu kez, en iç halkada, okul müdürümüz oyuna katılırdı. Enstitüde ilişkiler, sevgi ve saygıyla dayanıyordu. Okuduğum yıllarda, kötü bir muamele görmedim. Alt sınıf öğrencileri, üst sınıf öğrencilerine, abla ve ağabey diye hitap ederlerdi. Sınıf öğretmenimiz, bizimle iş tutar, bizimle yemek yerdi.

Pamukpınar’da etnik veya mezhepsel bir ayrışma var mıydı?

İlk sınıfta, yeni gelen öğrenciler arasında mezheple ilgili, kimi sataşmalar oldu. Duruma üst sınıf öğrenciler müdahale edip, olayı kapattılar. Sonra bu gibi yanlışlar olmadı.

Kardeşçe yaşamayı öğrendik .

Pamukpınar size ne kazandırdı?

Okulda öğrenci giyeceklerini diken terzi vardı. Terzilik ilgimi çekti. Yazın, bir süre terzihanede çalıştım. Ders yılı başlayınca sınıf öğretmenimizin isteğiyle derse devam ettim. Akşamları, yatmadan önce, bir saat kitap okuması yapardık. Kitaplığımız oldukça zengindi. O zaman alışkanlığı “90” yaşımda sürdürüyorum. Enstitü olmasıydı, okumayı sürdüremezdim. Enstitü bize iş yapmayı, yeniliğe ve okuma ve kültürleşmeye açık olma alışkanlığı kazandırdı. On yıl köy çocuklarına hizmet ettim. Yetişkinlere okuma – yazmayı öğrettim.

Pamukpınar sonrası neler yaptınız?

Pamukpınar’dan mezun olduktan sonra 10 yıl köylerde ilkokul öğretmenliği yaptım. Daha

sonra Gazi Eğitim Enstitüsü pedagoji bölümünü bitirdim. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimlerinde yüksek lisans yaptım. Amasya, Sivas, Kırşehir ve Hasanoğlan İlköğretmen Okullarında meslek dersleri öğretmenliği yaptım. Ankara İmam Hatip'e sürüldüm. Orada rehber öğretmen olarak görev yaptım. Ankara'daki iki yıllık eğitim enstitüsünde meslek dersleri öğretmenliğinden 1981 yılında 30 yıl çalışarak emekli oldum. 1969 öğretmen boykotuna Sivas'ta katıldım ve yönettim.

Veli Yalçın. Ocak 2020

[Tweet](#)

```
(function() { var s = document.createElement('SCRIPT'), s1 = document.getElementsByTagName('SCRIPT')[0]; s.type = 'text/javascript'; s.async = true; s.src = 'http://widgets.digg.com/buttons.js'; s1.parentNode.insertBefore(s, s1); })();
```